

Samenspel over grenzen heen: dat is leren over de ander maar vooral ook (terug) leren over jezelf!

Wat co-creatie betekent volgens Anna-Riitta Mäkitalo, de Finse onderzoeker waarmee we de Proud! toolbox ontwikkelden. Een instrument met als doel om professionals binnen kinderopvang en binnen kleuteronderwijs met elkaar te verbinden.

Proud!!!

Pedagogisch reflecterend ontwikkelend uitnodigend **documenteren!**

Pedagogical, reflective, orgulous and useable **documenting!**

Pedagoginen, reflektiivinen, onnistuva ja uskottava **dokumentointi!**

Proud! was een praktijkgericht onderzoek dat liep tussen 2015 en 2017.

Het **onderzoeksdoel**: inzichten en concrete methodieken ontwikkelen om pedagogische documentatie in te zetten in het proces van collegiaal leren.

Het **onderzoeksresultaat**: een instrument voor kinderopvang en kleuteronderwijs om onder collega's te reflecteren op basis van pedagogische documenten (notities, beelden, ... die het ontwikkelen van kinderen illustreren).

Wat Anna-Riitta ons vertelt over onderzoeken in samenspel:

In het Proud! onderzoek vormden verbinding en samenspel de kern van het project!

Er was niet alleen samenspel tussen onderzoekers van twee landen, maar er was ook samenspel tussen professionals uit kinderopvang en uit kleuteronderwijs over landsgrenzen heen. Door die samenwerking konden we inzichten genereren en samen een beter eindproduct ontwikkelen. De Proud! toolbox bewijst dat samenwerken een meerwaarde is: een bruikbaar instrument om laagdrempelig, met focus op de kinderen, ge-

structureerd en met impact de reflectie tussen collega's in diverse contexten (zelfs internationaal) te ondersteunen.





©Layla Aerts

Onderzoeken in samenspel met buitenlandse partners heeft alleen maar toegevoegde meerwaarde!

Het mooie aan de samenwerking binnen dit soort gedeeld onderzoeksproject is dat je veel kan bijleren over het systeem in het andere land: zowel wat betreft de brede maatschappelijke context, het systeem van kinderopvang en kleuteronderwijs als wat betreft de opleiding van studenten. Al zijn de streefdoelen meer gelijk dan verschillend, de context maakt het moeilijk om de concrete werkwijzen met elkaar te vergelijken. Daarom leer je tegelijk (terug) ook nieuwe inzichten over je eigen context (de sterktes en de zwaktes), door de kennis-making en confrontatie met het buitenlands systeem.

Ik ben trots op ons onderzoek in een Vlaams-Fins samenspel. Ik werkte nog al in Europese projecten met veel partners, maar dit project was erg praktijkgericht en gebeurde in nauwe samenwerking met professionals uit onze twee landen. Hierdoor was het intensief maar ook diepgaand en voldoening gevend. De duo samenwerking maakt het echt mogelijk dat je samen gaat ontwikkelen. Ontwerponderzoek is daarvoor een echt geschikte onderzoeksstrategie omdat je sowieso gaandeweg samen gaat creëren en continue bijstellen tot je voor de praktijk een werkzame output kan genereren: in ons geval een haalbare manier om onder collega's uit te wisselen met beschikbare documentatie van kinderen. Dat maakte ons gezamenlijk engagement en betrokkenheid erg groot. In goed onderzoek kom je onverwachte inzichten op het spoor, en daar slaagden we samen in!

Het samenspel tussen kinderbegeleiders en tussen kleuterjuffen was een echte meerwaarde in het onderzoek!

Het was uiteraard een exclusieve en heel aantrekkelijke kans voor de deelnemers in ons onderzoek dat ze professionals uit een ander land konden ontmoeten. Enkele kleuterleidsters hadden het geluk ons te kunnen vergezellen tijdens een bezoek aan Finse kinderdagverblijven, maar er was in elk geval voor alle deelnemers een mogelijkheid om collega's van het buitenland digitaal te ontmoeten via de uitwisseling van pedagogische documentatie.

Op die manier konden de deelnemers de praktijk in een ander land zien en als het ware beleven. Dankzij de foto's, kleine stukjes tekst en soms ook korte videofragmenten konden ze met elkaar uitwisselen van op afstand. Ze konden hun praktijken met elkaar bespreken en elkaar ook vragen stellen, maar ze konden ook documentatie terugsturen als ze iets hadden uitgeprobeerd.

Op het eerste zicht leek het gras vaak groener aan de overkant (vandaar misschien dat sommige deelnemers eerst overwogen om te verhuizen 😊). Maar gaandeweg ontdekten de deelnemers (en de onderzoekers) dat de basisprincipes in het werken met kinderen niet zoveel van elkaar verschillen in verschillende landen en/of organisaties. Tegelijk was het niet evident om de cultuur van een ander land of een andere organisatie helemaal in zijn nuance te begrijpen. Van daaruit ontstond dan vooral openheid om (terug) met eigen collega's uit te wisselen, en in

een gekende omgeving van elkaar te leren.

Dit proces versterkte hun professionele identiteit maar droeg ook bij aan hun reflectieve attitude en hun durf om met nieuwe praktijken te experimenteren. Dit brengt mensen verder dan "zo doen we het nu eenmaal al altijd".

Het onderzoeken in nauwe samenwerking tussen twee onderzoeksgroepen, een Vlaamse en een Finse, is als een kritisch constructieve vriendschap!

Voor de start van het onderzoek, namen we de tijd om samen uit te wisselen en het project uit te schrijven. Zo ontstond een belangrijke onderzoeksrelatie, gebaseerd op vertrouwen en dialoog. De openheid om feedback te geven en te krijgen maakte onze samenwerking van bij de start tot bij de valorisatie constructief. Ons engagement om ideeën en ervaringen te delen maar ook het feit dat we als onderzoekers allen in elke onderzoeksfase meewerkten (we werkten dus niet met gesplitste werkpakketen maar met volledig gedeelde werkpakketen), maakte dat er van echt samenspel sprake was.

Het is natuurlijk niet zo evident om onze systemen (zowel qua

onderzoekscultuur als agenda) op elkaar af te stemmen. Maar het werkte goed dat we in 'live' overleg steeds goed afstemden over de onderzoeksdoelen en elkaar dan de vrijheid en autonomie gaven om het onderzoekwerk tussenin zelf te plannen en uit te voeren.

De kritisch constructieve gesprekken zijn voor mij stuk voor stuk professionele cadeautjes geweest, waar ik heel dankbaar voor ben!

Van harte dank, Anna-Riitta, voor jouw ideeën en ervaringen over onderzoek in een krachtig samenspel tussen twee landen!

ONDERZOEKERS: Ine Hostyn (Pedagogie van het jonge kind) & Liselotte Vandenbussche (Kleuteronderwijs)

PARTNERS: Anna-Riitta Mäkitalo & Sylvia Hakari (Tast), Bachelor of Social Services Degree Programme (Metropolia University of Applied Sciences in Helsinki, Finland).

»» De Proud! toolbox kan gebruikt worden binnen organisaties of in de samenwerking tussen organisaties, en is beschikbaar in het Nederlands, het Engels en het Fins.
www.arteveldhogeschool.be/proud

Proud!!! Mijn vriendenboek profiel

Foto

- Ik ben:
- Ik werk in:
- Mijn opleiding/achtergrond:
- Aantal jaar werkzaam bij kinderen:
- Ik werk met deze kinderen:

- Het liefste dat ik in mijn werk doe met de kinderen:

- In mijn werk droom ik er van ooit eens:

- Wat ik in mijn werk het meest belangrijk vind:

- In de Proud!-uitwisseling breng ik deze ervaringen met plezier in (van mezelf):

- In de Proud!-uitwisseling ben ik meest benieuwd naar (bij anderen):

Uitwisselen met collega's vraagt eerst nadenken over jezelf! In bijhorend startdocument stel je jezelf voor en denk je na over de doelen van de uitwisseling."